

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 6. De Modo solito, & facili Studendi Theologiæ positivæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

bus, & revelasti ea parvulis. Unde meritò S. Augustinus epist. 56. Non aliam, inquit, ad capeſſendam & obtinendam veritatem tibi viam munias, quàm quæ munita eſt ab illo, qui greſſuum noſtrorum tanquam DEVS videt infirmitatem. Ea eſt autem prima humilitas, ſecunda humilitas, & tertia humilitas. Et quoties interrogares, hoc dicerem.

Quintum Fides firmiſſima non immeritò exiſtimatur; nam, ut rectè S. Augustinus in Pl. 118. dixit, qui diligit legem DEI, etiam quod in ea non intelligit, honorat; & quod ei ſonare videtur abſurdè, ſe potius non intelligere; & aliquid magnum latere ibi iudicat.

§. VI.

De modo ſolido & facili ſtudenti Theologiae Poſitivæ.

Varii à variis aſſignantur modi Theologiae poſitivæ cum fructu ſtudenti; ex quibus tamen meo iudicio optimus videtur, quem S. Bonaventura S. 19. in Hexameron aſſignat, ubi ait, hunc modum debere habere quatuor conditiones, ſcilicet Ordinem, Aſſiduitatem, Complacentiam, & Commenſurationem.

Ordo requirit, ut, ſicut Pueri primò addiſcunt A, B, C, & poſtea ſyllabicare, & poſtea legere, & poſtea quid pars ſignificet; ſimiliter & in S. Scriptura primò aliquis ſæpe ſtudere debet in textu, & ipſum habere in promptu, deinde intelligere, quid dicitur per nomen, non ſicut Judæus, qui ſemper tendit ad literalem ſenſum. Tota ſcriptura eſt quaſi una cithara. Et ſicuti chorda per ſe non facit harmoniam, ſed cum aliis, ſimiliter unus ſcripturæ locus dependet ab alio, primò unum locum reſpiciunt mille loca.

Ad hanc autem intelligentiam non poteſt Homo pervenire per ſe, ſed per alios, quibus DEUS revelavit; oportet ergo recurrere ad Originalia Sanctorum, id eſt, ad Interpretes ſacros, præcipuè SS. Patres, qui præ cæteris excelluerunt in vero ſcripturæ ſenſu explicando, eò quòd ob majorem itæ ſanctitatem majus quoque à DEO lumen acceperint ad intimos S. Scripturæ ſenſus penetrandos.

Aſſiduitas in eo conſiſtit, ut & frequenter legamus, &

con-

constanter eidem sententiæ insistamus, donec intelligamus
impedimentum enim maximum est, inquit S. Doctor, lecti
vagabunda; vagatio exterior signum est vagationis animi
& ideo talis non potest proficere, quia non figitur in memo-
ria, sicut ponit exemplum S. Gregorii. Quando homo
dit faciem hominis semel, non ita perfectè postea cognoscit
sed quando frequenter vidit, postea cognoscet. Sic de
Scriptura; quia primò faciem obscuram habet; postea qua-
do frequenter videtur, efficitur familiaris. Hinc & S. Iu-
mascenus l. 4. de Orthod. fide c. 18. ait; *Si legerimus
aut bis, & non intellexerimus, qua legerimus, non im-
mus, non detrahamus, sed perseveremus, excitemur, et
rogemus. Interroga, inquit, sacer scriptor Deut. 32. Para-
tuum & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi;
enim est omnium scientia.*

Complacencia requirit, ut magno cum desiderio, pro
que consideratione & attentione legatur S. Scriptura; ut
ut rectè S. Augustinus c. 6. de utilit. credendi dixit, *ut
prius à nobis S. Scriptura debet, quàm disci. Vnde à
quia aut oderunt, aut non amant, non intelligitur.* Et
firmans id ipsum S. Bonaventura l. c. sic, inquit, DEUS
portionavit gustum & cibum, quia cibus dat saporem
qui habet vim discretivam & ex his duobus cibus incorpo-
tur; sic primò oportet sumere scripturam, postea masticare,
inde incorporare.

Commenfuratio denique exigit, ut non plus quisque
piat, quàm oportet; sed illud Salomonis semper ob-
habet Prov. 25. *Mel invenisti? comede, quod tibi sufficit
fortè satiatus evomas illud.*

Ne ergo plus te extendas, inquit S. Bonaventura l. c. *ut
ingenium tuum potest ascendere, nec infra maneat. Hoc
in designatione huius, ut dicit S. Dionysius de coel. Hier.
quòd Seraphin mediis volabant aliis, ut nec sistat homo
quod potest; nec ascendat supra illud, quod potest; sicut illi
cantant ultra vires, nunquam faciunt bonam harmoniam
dicit S. Augustinus. Tantùm proficit unus durus, dum
modo ordinatè studium suum, prosequatur, sic-
ut ingeniosus & inordinatè
studens.*